

DRŽAVNO NATJECANJE IZ POVIJESTI

1. SKUPINA: PRAPOVIJEST I STARI VIJEK

ŠKOLSKA GODINA: 2017. / 2018.

ČETVRTAK, 26. TRAVNJA 2018.

10:00 – 11:00

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Koji je sudionik trijumvirata ubijen odsijecanjem glave, te mu je u grlo navodno uliveno rastopljeno zlato?

- a) Gnej Pompej
b) Marko Antonije
c) Marko Emilije Lepid
d) Marko Licinije Kras

1	
---	--

2. Uz koji narod vezujemo prikazani povijesni izvor?

- a) Delmate
b) Japode
c) Liburne
d) Kelte

1	
---	--

3. Zbog čega su Ardijejci i Autarijati bili u vječnom sukobu kako piše Strabon?

- a) kontrole prometnog puta
b) plodne zemlje
c) rudnika srebra
d) slanih izvora

1	
---	--

4. Tko je bio perzijski vladar u vrijeme sklapanja Kalijina mira?

- a) Artakserkso I.
b) Darije III.
c) Kambiz II.
d) Kserkso I.

1	
---	--

5. U kojem je stoljeću živio otac hrvatske historiografije?

- a) 13. stoljeću
- b) 17. stoljeću
- c) 18. stoljeću
- d) 19. stoljeću

1	
---	--

6. Koja od navedenih osoba nije Spartanac?

- a) Leonida
- b) Likurg
- c) Pizistrat
- d) Pauzanija

1	
---	--

7. U kojoj se državi nalazio Jeruzalem nakon 722. g. pr. Kr.?

- a) Asiriji
- b) Kraljevstvu Izrael
- c) Kraljevstvu Juda
- d) Novobabilonskoj državi

1	
---	--

8. Koji je egipatski hram bio “preseljen” zbog gradnje hidroakumulacijske brane?

- a) Amonov hram u Karnaku
- b) Amonov hram u Luksoru
- c) Hatšepsutin hram u Deir el Bahriju
- d) Ramzesov hram u Abu Simbelu

1	
---	--

9. Kojom je gradom vladala prikazana osoba?

- a) Babilonom
- b) Lagašom
- c) Nipurom
- d) Urom

1	
---	--

II. U sljedećim zadacima pridružite međusobno srodne sadržaje. Upišite slovo iz desnog stupca na odgovarajuću crtu ispred navoda u lijevom stupcu. Tri slova (sadržaja) su višak.

10. Kulturu poveži s odgovarajućim objašnjenjem.

- _____ daljska
 - _____ kasteljska
 - _____ liburnska
- a) obuhvaća prostor Istre, prepoznatljiva po gradinama
 - b) središte na prostoru Makedonije, a vrhunac doživljava u 6. st. pr. Kr.
 - c) središte na prostoru Slavonije s nekropolom i spaljenim ostacima
 - d) kultura sjeverozapadne Hrvatske poznata po rudnicima
 - e) na prostoru od Krke do Cetine sa središtem u sojeničkom naselju Otok
 - f) na prostoru od Raše do Krke, poznata po dodekapolitiji

3	
---	--

11. Navedenim pojmovima pridružite odgovarajuće objašnjenje.

- _____ arijanstvo (arijanizam)
 - _____ sinkretizam
 - _____ taoizam
- a) filozofski pravac koji je predvodio Zenon, a koji traži život u skladu s prirodnim zakonima
 - b) vjersko učenje koje su širili Arijci
 - c) vjersko-filozofsko učenje koje se širi Kinom u 6. st. pr. Kr., a zagovara život u skladu s prirodom
 - d) spajanje grčkih i istočnjačkih vjerovanja karakteristično za kultove u helenizmu
 - e) kult boga Sunca koji se širi Dalekim istokom u 6. st. pr. Kr.
 - f) heretički pokret nazvan prema svećeniku koji nije priznavao Sveto Trojstvo

3	
---	--

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanja kratkim odgovorima.

12. Kako se nazivaju nastambe u kojima su prema pisanim izvorima živjeli Dardanci?

1	
---	--

_____.

13. Kako se nazivao vladar koji je u 5. st. n. e. obnovio Kartagu i učinio je prijestolnicom vlastite države?

1	
---	--

_____.

14. Kako su se nazivala keltska naselja koja nalazimo i u porječjima velikih panonskih rijeka?

1	
---	--

_____.

15. Od kojeg su naroda Grci preuzeli glasovno pismo?

1	
---	--

_____.

16. Kako se nazivala biljka koju su s ilirskih prostora uvozili Grci, a kojoj su se pripisivala iznimna farmakološka svojstva, te je služila za smanjivanje bolova kod djece kojoj rastu zubići?

1	
---	--

_____.

17. Kako se nazivaju najstariji poznati zapisi Biblije čiji je detalj prikazan na slici?

1	
---	--

_____.

18. Na kojeg se atenskog državnika odnosila izreka „Bogati su ga poznavali kao imućna, a sirotinja kao poštena čovjeka“?

1	
---	--

_____.

19. Kako se naziva društveni poredak u kojem žena ima presudnu ulogu u životu zajednice?

1	
---	--

_____.

20. Koji je pojam u arhitekturi proizašao iz prikazanog povijesnog izvora?

1	
---	--

_____.

IV. U sljedećim zadatcima poredajte kronološki navedene sadržaje. Upišite redne brojeve od 1 (najstariji) do 4 (najmlađi) na praznu crtu ispred navoda u lijevom stupcu.

21. Kronološki poredajte mezopotamske vladare.

_____ Muršili I.

_____ Naramsin

2	
---	--

_____ Hamurabi

_____ Sargon I.

22. Kronološki poredajte države prema vremenu prestanka postojanja.

_____ Lizimahova država

_____ Kraljevstvo Antigonida

2	
---	--

_____ Kraljevstvo Atalida

_____ Kraljevstvo Ptolomejevića

23. Kronološki poredajte rimske careve.

_____ Septimije Sever

_____ Aleksandar Sever

_____ Valerijan

_____ Karakala

2	
---	--

V. U sljedećim zadatcima samo je jedan kronološki niz točan.

24. Zaokružite točan kronološki niz iz egipatske povijesti.

- a) saitska dinastija→ provala Hiksa→ Ehnatonova vjerska reforma→ Zoserova piramida
- b) Zoserova piramida→provala Hiksa →Ehnatonova vjerska reforma→saitska dinastija
- c) Zoserova piramida→ saitska dinastija→ Ehnatonova vjerska reforma→ provala Hiksa
- d) Ehnatonova vjerska reforma→ saitska dinastija→ Zoserova piramida→ provala Hiksa

1	
---	--

25. Zaokružite točan kronološki niz.

- a) bitka kod Tapse→bitka kod Alezije→bitka kod Munde →bitka kod Farsala
- b) bitka kod Farsala→bitka kod Munde→bitka kod Alezije→bitka kod Tapse
- c) bitka kod Munde→bitka kod Farsala→bitka kod Alezije→bitka kod Tapse
- d) bitka kod Alezije→bitka kod Farsala→bitka kod Tapse→bitka kod Munde

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

26. Pročitajte izvor i odgovorite na pitanja:

“Kako se bojao svojih neprijatelja morao se i svoje domovine odreći, obratiti se Sparti s molbom da mu obeća sigurnost i povjerenje, a on će joj donijeti veće usluge i koristi nego što je bila šteta koju joj je nanio kao neprijatelj. Spartanci mu ispuniše molbu i prihvatiliše njegovu ponudu. On se obraduje i odmah dođe, i prvo što je izradio bilo je ovo. Dok su se Spartanci predomišljali treba li ...pomoći, on ih osokoli i nagovori da Galipa kao vojskovođu pošalju u Siciliju i da tamošnju... vojsku poraze....Na taj način je ... stekao opće poštovanje u Sparti.”

a) Kako se nazivala osoba čiju su molbu Spartanci ispunili?

1	
---	--

_____.

b) Kako se nazivao rat u kojem je jedan od ključnih aktera osoba čiju su ponudu prihvatili Spartanci?

1	
---	--

_____.

c) U kojoj državi je ubijena navedena osoba?

1	
---	--

_____.

27. Proučite sljedeći izvor i odgovorite na pitanja:

a) Kako se naziva prikazani dio građevine?

1	
---	--

_____.

b) Kako se nazivao vladar koji je dao sagraditi prikazanu građevinu?

1	
---	--

_____.

c) Kako se nazivalo središte provincije u kojoj se nalazila prikazana građevina (u vrijeme gradnje)?

1	
---	--

_____.

28. Proučite izvor i odgovorite na pitanja:

a) Kako se nazivao vladar koji je prikazan u gornjem dijelu poludragog kamena (gemme)?

1	
---	--

_____.

b) Kako se nazivao sukob nakon kojeg je izrađen prikazani poludrugi kamen (gemma)?

1	
---	--

_____.

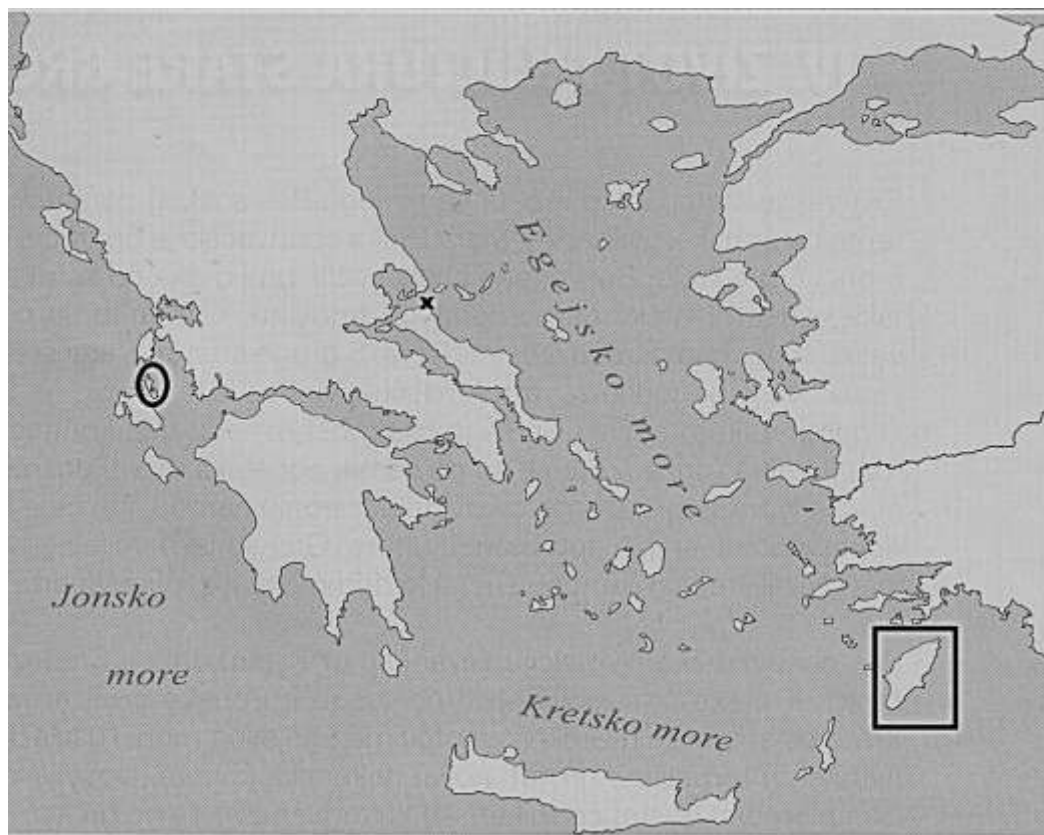
c) Kako se nazivao autor koji je izradio prikazanu gemmu?

1	
---	--

_____.

VII. Sljedeće zadatke riješite pomoću slijepe karte.

29. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

a) Kako se zvao grčki junak koji potječe s mjesta koje je zaokruženo na karti?

1	
---	--

_____.

b) Kako se nazivalo čudo starog svijeta koje se nalazilo na lokalitetu uokvirenom pravokutnikom na karti?

1	
---	--

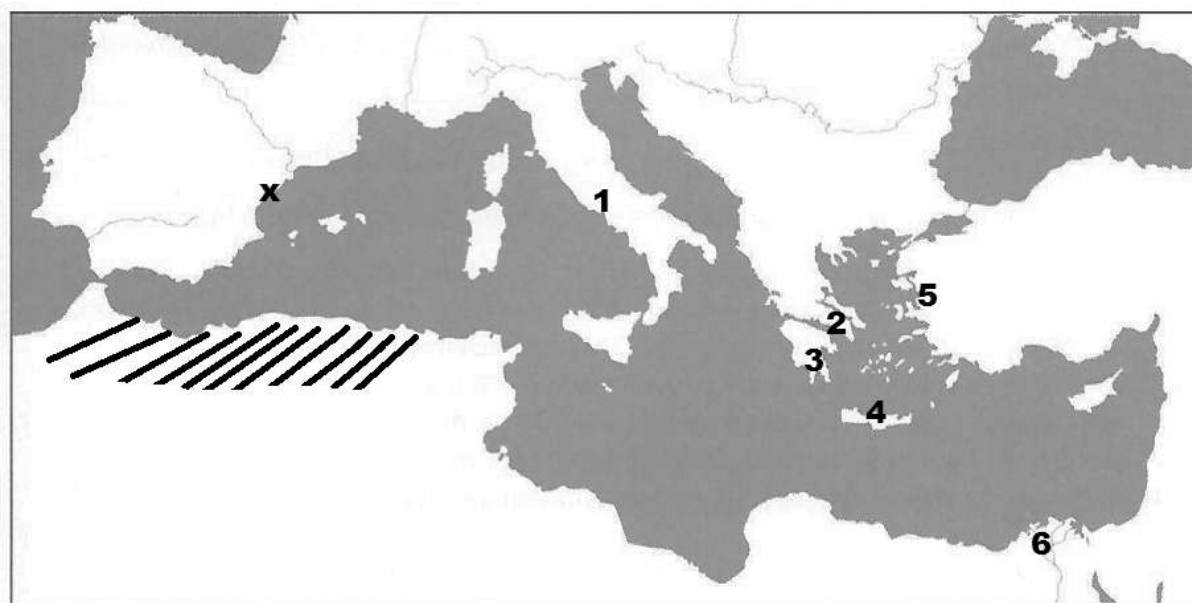
_____.

c) Koja se bitka grčko-perzijskih ratova odigrala kod mjesta koje je na karti označeno znakom x?

1	
---	--

_____.

30. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kojim je brojem označen lokalitet uz kojeg izvorno vezujemo prikazani spomenik?

Detalj sa spomenika

1	
---	--

_____.

- b) Koji je rat započeo napadom na mjesto koje je na karti označeno znakom X?

1	
---	--

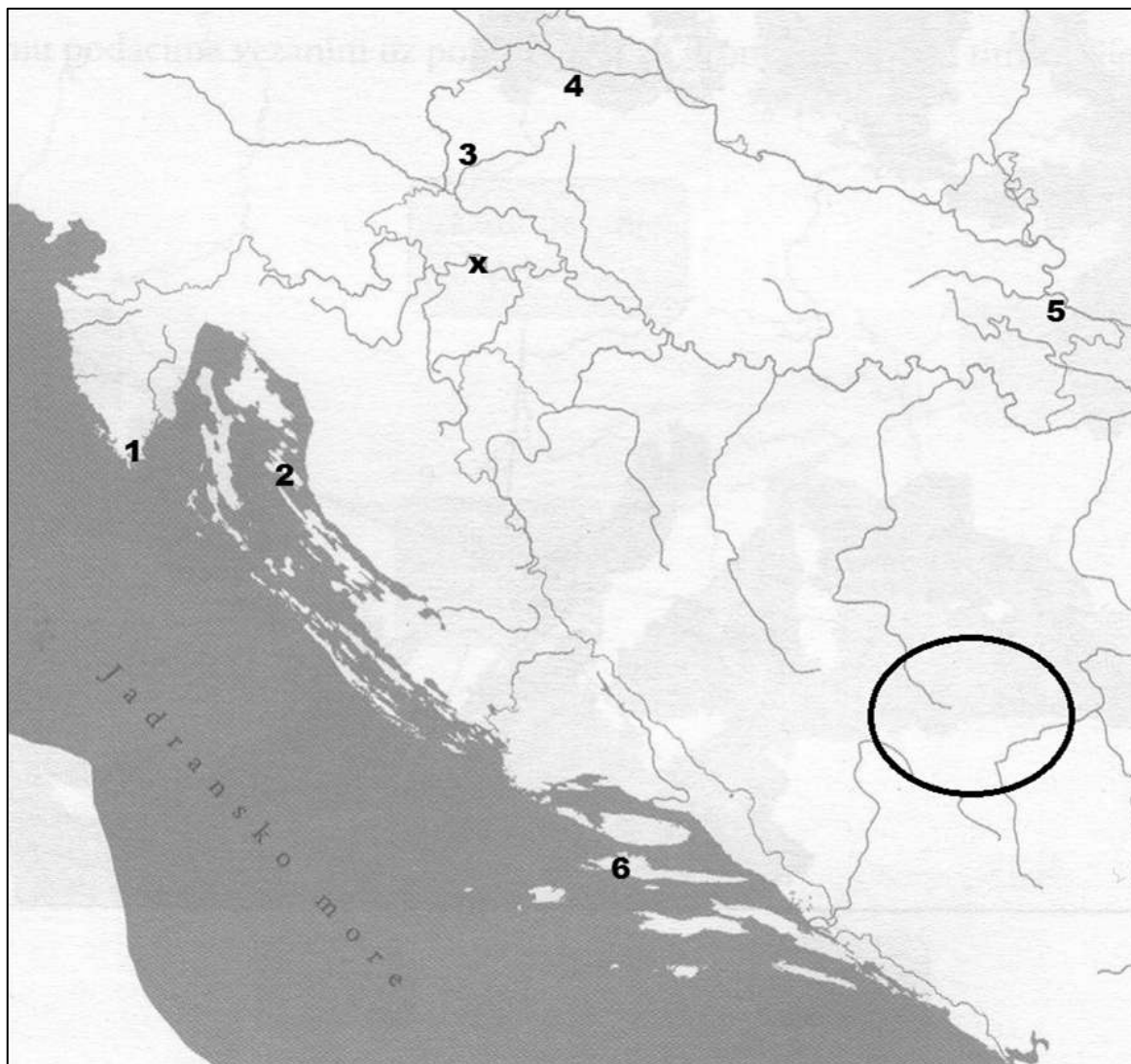
_____.

- c) Za koje se dinastije rimska država proširila na prostor označen kosim crtama?

1	
---	--

_____.

31. Odgovorite na pitanja na temelju slijepe karte:

- a) Kako se nazivao lokalitet koji je na karti označen znakom x, a po kojem je nazvana kultura bakrenog doba?

1	
---	--

_____.

- b) Kojim je brojem označen lokalitet na kojem je pronađen najstariji predmet oblikovan ljudskom rukom na ovom prostoru?

1	
---	--

_____.

- c) Kako se nazivala kultura metalnog doba koja je ime dobila po visoravni koja je zaokružena na karti?

1	
---	--

_____.